

رضا بشیری، مدیر تولید:

مهاجرت معضلی جهانی است

و دیگری در تالار اندیشه برگزار خواهد شد و امیدواریم که از منتقدن گرامی نیز فیدبک و باز خورد خوبی بگیریم.

همکاری گروه هنر و تجربه با شما تا این لحظه چگونه بوده است؟

من بسیار سپاسگزارم و این را واقعا از صمیم قلب می گویم. دوستان در هنر و تجربه مثل آقای حمید مقدم در راس و آقای سفلیایی، آقای کاظمی و آقای زادمهر بسیار همراه هستند و به عین و از نزدیک می بینم که این دوستان چقدر زحمت می کشند و بستری را فراهم می کنند تا فیلم های هنر و تجربه و فیلم های مستقل دیده شوند اگر چه کار بسیار سختی است چرا که فیلم های گروه هنر و تجربه با دیگر آثار سینمایی در یک رقابت نابرابر هستند حال از لحاظ پروداکشن و هزینه گرفته تا شرایط اکران و تعداد سانس ها، همه امکانات و توجهات به سمت سینمای بدنه و سینمای تجاری است و این سوی داستان مغفول واقع شده است. اما خدا را شکر با تلاشی که این عزیزان انجام می دهند امیدوارم که اتفاقات بسیار خوبی برای فیلم های هنر و تجربه و فیلم های مستقل بیفتد.

سال هاست که به فیلم های اجتماعی این نقد وارد می شود که در حال سیاه نمایی هستند و این نقدها زمانی شدیدتر می شود که از سمت جشنواره های خارجی مورد تقدیر و استقبال قرار بگیرند شما به عنوان کسی که مدت هاست در این عرصه فعالیت می کنید آیا رویکرد جشنواره های خارجی را اینگونه می بینید یا اینکه این یک نگاه یکسویه به رویکرد جشنواره های خارجی است؟

تم و مایه فیلم ما مهاجرت است و مهاجرت امروز، نه تنها یک معضل برای ایران بلکه معضلی برای اکثر کشورهای جهان است. ما در این چهار اپیزود تلاش کرده ایم که معضلات مهاجرت را از چند زاویه مختلف و در چند داستان مختلف که با یک نخ تسبیح به هم وصل هستند پیش ببریم و سعی کردیم این معضلات و مشکلات فرهنگی، هویتی، عاطفی، قانونی و... را در عرض ۹۰ دقیقه نشان دهیم که امیدوارم مقبول واقع شود. در بحث جشنواره ها فکر می کنم که به صورت عام اینگونه نیست که اگر در فیلم های اجتماعی سیاه نمایی شود بیشتر مورد توجه قرار بگیرند. مخاطبان نیز خواهند دید که داستان فیلم ما سیاه نمایی نیست اما یک سری فیلم های به خصوص نیز هستند که با سیاه نمایی می خواهند به مذاق آنور آبی ها خوش بیاید. خوشبختانه فیلم ما از این موضوع مستثنی است و ما سعی کردیم یک مسئله اجتماعی را در قالب هنر و تصویر نشان داده، بازگو کنیم.

به نظر می رسید «نانوشته» با توجه به این که مسئله مهاجران غیر قانونی را در مرزهای جغرافیایی متفاوتی بررسی می کند و نگاهی چند جانبه به موضوع دارد توانسته خود را از این اتهام مبرا کند؟

بله، ما در حد توان سعی کردیم این گونه باشد. به هر حال مسئله مهاجرت یک تو در توی بسیار پیچیده است و آقای بخشیان به عنوان نویسنده کارگردان و تهیه کننده فیلم تمام تلاششان را کرده اند که حق مطلب ادا شود امیدوارم که به مذاق عزیزان خوش بیاید از کار لذت ببرند و مقبول واقع شود.

لطفا از پیشینه کاری خود در سینما و همکاری تان با این پروژه بگویید.

بیش از دوازده سال است که در تلویزیون و سینما فعالیت می کنم و در پروژه های مختلف سینمایی تلویزیونی سریال مستند به عنوان مدیر تولید حضور داشتم. آقای بخشیان نیز از دوستان قدیمی بنده هستند که مدرک کارشناسی ارشد کارگردانی خود را از انگلستان گرفته و سال ها مقیم انگلستان بودند. بر اساس همین رفاقت قدیمی ایشان پیشنهاد این کار را به من دادند و پس از صحبت های اولیه، بر آورد مالی، انتخاب عوامل و باقی داستان ها شروع به کار کردیم و تا این لحظه به لطف خدا هم رفاقت مان پابرجا است و هم مرادود کاری داریم و در آثار کوتاه و بلند هم دیگر نیز همکاری کرده ایم و امیدوارم که در آینده نزدیک فیلم بلند دیگرمان هم به اکران برسد.

مسئله جذب سرمایه و حضور بین المللی به چه ترتیب بود؟

همانگونه که مستحضر هستید این فیلم چهار اپیزود دارد که اپیزود اول در ایران، اپیزود دوم در یونان و اپیزود سوم و چهارم نیز در انگلستان و در شهر لندن کار شده است. در مورد سرمایه نیز اما فیلم به صورت مستقل و با سرمایه شخصی پیش رفته علاوه بر این در چند جغرافیای مختلف کار شده و به همین دلیل پروژه تولید آن یک مقدار طولانی شد. فیلم «نانوشته» پیش از دریافت پروانه نمایش در ایران در جشنواره های متعدد بین المللی شرکت کرد و از جشنواره بخارست جایزه اول بهترین فیلمنامه، بهترین فیلم و بهترین کارگردانی را دریافت کرد و خانم مریم داوری نیز کاندید بهترین بازیگر زن شد. «نانوشته» در جشنواره ها و مراسم اختصاصی دیگری که برای فیلم در انگلستان برگزار شده همینطور در هفته فیلم آمریکا مورد تقدیر قرار گرفت بدین ترتیب ما بخش جهانی و بین المللی فیلم را نیز انجام دادیم اما از آنجایی که سه اپیزود این فیلم در خارج از کشور می گذشت پروژه گرفتن پروانه نمایش فیلم در ایران کمی طولانی شد و فکر می کنم حدود ۱۰ ماه زمان برد که فیلم به روز رونمایی و اکران برسد.

استقبال مخاطبان از فیلم و نظر منتقدان داخلی نسبت به فیلم چگونه بوده است؟

به لطف خدا در ۲۰ فوروردین مراسم رونمایی انجام و اکران در سطح کشور آغاز شد. به هر حال نانوشته یک فیلم هنر و تجربه است و مخاطب خاص و تعداد سینماها و سانس های محدودی دارد که این به نوعی یک رقابت نابرابر بین فیلم های سینمایی هنر و تجربه و فیلم های سینمایی بدنه و سینمایی تجاری است. اما خوشبختانه در این ۱۰ روزی که اکران آغاز شده باز خوردهای بسیار خوبی داشتیم و عزیزان و مخاطبان فیلم را دیده اند و خدا را شکر همه چیز خوب پیش رفته است. در اکران افتتاحیه منتقدین بسیاری حضور داشتند اما از آنجایی که نقد یک فیلم به صورت بداهه نیست و باید فیلم چندین بار دیده شود و پلان به پلان، سکانس به سکانس و اپیزود به اپیزود بررسی قرار گیرد با دوستان هنر و تجربه نیز رایزنی هایی خواهیم داشت که ان شاء الله دو جلسه، نقد و بررسی این فیلم انجام شود یک جلسه در سالن چارسو

این فیلم تصویری از مهاجران ارائه کرد که برای بسیاری از مخاطبان تصویری نو بود. خود من اولین باری که در دادگاه های انگلیس شرکت کردم با این تصویر شوکه کننده مواجه شدم که حتی خود فرد نیز در دادگاه خودش حضور ندارد و صرفا از طریق وب کم با متهمی که در شهر دیگری حضور دارد از تباط بر قرار می شود و در نهایت تصمیم گیری شده، حکم می دهند و از همان جا فرد را راهی کشور خود می کنند. البته فیلم های زیادی در رابطه با مهاجرت ساخته شده اما چیزی که توجه مخاطبان «نانوشته» را بیش از همه به خود جلب کرد و از آن سخن می گفتند این بود که تمام این انسان ها و مهاجرین برای به دست آوردن چیزی تمام این رنج ها را به جان می خورند اما در این راه بسیاری از چیزهای ارزشمندشان را از دست می دهند درست مثل پسر بچه اپیزود دو که خیلی زود معصومیتش را از دست می دهد و درگیر بلوغ زودرس و خشونت دنیای اطرافش می شود. یکی از مهاجرینی که در یکی از دادگاه های انگلستان حضور داشت و از حکمش نا امید شده بود و قرار بود دیپورت شود می گفت «آقای قاضی داستان ما مهاجران در دست مانند پینوکیو است که می خواست به شهر بازی برود فکر می کرد که یک دنیای رنگی و زیبا در انتظار اوست اما در نهایت هویت خود را از دست داد و تبدیل به موجود دیگری شد.»

سخن پایانی

دوست دارم کسانی که به فکر مهاجرت هستند و در نظر دارند از راه های پرخطر این مسیر را ادامه دهند این فیلم را ببینند. ما در حد توان سعی کردیم این مسیر، چالش ها و عواقبش را در قالب یک درام و داستان نشان دهیم بنابراین خیلی خوشحال می شوم، به خصوص نسل جوان که می بینم این روزها در اندیشه مهاجرت از هر راهی هستند جزو مخاطبان این فیلم باشد.

بله گویی این آدم ها دیگر روی نقشه وجود ندارند. در اپیزود دوم این فیلم نیز می بینیم که در همان ابتدای ورود مادر و پسر ایرانی به یونان پاسپورت ها نشان گرفته می شود و به آنها می گویند که شما دیگر نیازی به این پاسپورت ها ندارید و مسئولیت تان با ماست. موارد بسیاری دیده می شود که این مهاجران را مدت ها در ایستگاه های بین راهی نگه داشته و معطل می کنند و تا آخر قران پولشان را می گیرند تا حدی که خانواده آنها مجبور می شوند که دوباره پول بفرستند و در آخر پس از اینکه به اندازه دلخواه از این مهاجران سود بردند آنها را در شرایط بسیار سخت راهی این سفر می کنند، سفری که بسیاری در طول آن آسیب می بینند و کشته می شوند.

اسم فیلم از کجا می آید؟

من با یک خانم خبرنگار چینی آشنا شدم که تقریبا ۳ سال از زندگی اش را صرف زندگی با مهاجران غیر قانونی کرده، مسیریها را با آنها طی کرده بود و در این زمینه کتاب بسیار ارزشمند نیز ثبت کرده است. اسم این فیلم از اصطلاحی به نام undocument می آید یعنی کسانی که هیچ گونه هویت و مدرکی ندارند و من این اصلاح را به نانوشته ترجمه کردم یعنی چیزی در هیچ جای مکتوب نشده است. وقتی من با این خبرنگار چینی صحبت می کردم گفتند که این لغت یعنی undocument را به سازمان حقوق بشر پیشنهاد کرده اند که تا به جای کلمه illegal immigrant یعنی مهاجر غیر قانونی استفاده شود چون معتقد بودند حداقل خود ما باید برای این انسان ها اصطلاحی انسانی تر به کار ببریم و نباید به انسان لقب غیر قانونی بدیم چرا که در گذشته اصلا چنین مرز بندی هایی وجود نداشت. با این تفاسیر من از این لغت خیلی خوشم آمد و تصمیم گرفتم که از ترجمه آن برای عنوان فیلم استفاده کنم.

با توجه به اینکه فیلم «نانوشته» در جشنواره های جهانی مورد توجه قرار گرفته، کدام نکات و ویژگی های فیلم توانست بیشتر توجه مخاطبان این جشنواره ها را جلب کند؟

